

Nora-Sabina NEAMȚ
(Universitatea de Medicină
și Farmacie „Iuliu Hațieganu”,
Cluj-Napoca)

**Intercomprehensiune
în limbi romanice:
predarea limbii române ca limbă
străină și inteligența artificială**

Abstract: (Intercomprehension in Romance Languages: Teaching Romanian as a Foreign Language and Artificial Intelligence) The present study falls within the theoretical framework of intercomprehension in Romance languages (ICRL), a plurilingual and pluricultural approach that prioritizes mediation competence and facilitates the development of written text reception and written and oral production through the activation of interlinguistic transfer and metalinguistic strategies. An analysis of current educational resources for teaching Romanian as a foreign language (RFL) in academic contexts reveals either a lack of ICRL integration in RFL teaching or a predominant orientation toward users with intermediate or advanced language proficiency levels, with specific communicative objectives. However, ICRL principles allow for the valorisation of linguistic competences in Romance languages from the A1 level onward, through recourse to lexical analogies, semantic transparencies, phonological and morphosyntactic correspondences, as well as inferences based on common linguistic structures. These cognitive processes can be mobilized from the earliest stages of acquiring a new Romance language, especially in the case of plurilingual learners, such as francophone students at UMFIH Cluj-Napoca, who often have prior knowledge in multiple Romance languages. Considering that not all teaching staff possess linguistic competences in all Romance languages, the use of artificial intelligence (AI) is explored as a viable solution for generating didactic content for a minimum of two and a maximum of five Romance languages. The quality of the obtained material depends on the instructions provided to the AI, which must be aligned with both the competence descriptors specific to ICRL and RFL, as well as the principles of foreigner talk. Relevant tasks have been obtained for A1–A2 levels, covering the three stages of intercomprehension: awareness, training, and consolidation. The systematic integration of ICRL into each learning unit is proposed, through recurring and adapted didactic tasks.

Keywords: *intercomprehension in Romance languages, Romanian as a foreign language, artificial intelligence, foreigner talk, linguistic competence.*

Rezumat: Studiul de față se înscrie în cadrul teoretic al intercomprehensiunii în limbi romanice (ICLR), o abordare plurilingvă și pluriculturală care privilegiază competența de mediere și facilitează dezvoltarea receptării textului scris și a producerii, scrise și orale, prin activarea transferului interlingvistic și a strategiilor metalingvistice. Analiza resurselor educaționale actuale pentru predarea limbii române ca limbă străină (RLS) în contexte academice relevă lipsa integrării ICLR în predarea RLS sau o orientare predominantă către utilizatori cu un nivel de competență lingvistică intermediar sau avansat, cu obiective comunicative specifice. Totuși, principiile ICLR permit valorificarea competențelor lingvistice în limbi romanice încă de la nivelul A1, prin recursul la analogii lexicale, transparențe semantice, corespondențe fonologice și morfosintactice, precum și inferențe bazate pe structuri lingvistice comune. Aceste procese cognitive pot fi mobilizate din primele etape ale achiziției unei limbi romanice noi, mai ales în cazul cursanților plurilingvi, cum sunt studenții francofoni de la UMFIH Cluj-Napoca, care au adesea cunoștințe prealabile în mai multe limbi romanice. Având în vedere că nu toate cadrele didactice dispun de competențe lingvistice în toate limbile romanice, utilizarea inteligenței artificiale (IA) este explorată ca soluție viabilă pentru generarea de conținut didactic pentru minimum două, maximum cinci limbi

romanice. Materialului obținut depinde de instrucțiunile furnizate IA, obligatoriu aliniate atât la descriptorii de competență specifici ICLR și RLS, cât și la principiile microlimbii. S-au obținut sarcini relevante pentru nivelurile A1–A2, acoperind cele trei etape ale intercomprehensiunii: sensibilizarea, antrenamentul și consolidarea. Se propune integrarea sistematică a ICLR în fiecare unitate de învățare, prin sarcini didactice recurente și adaptate.

Cuvinte-cheie: *intercomprehensiune în limbile romanice, româna ca limbă străină, inteligența artificială, microlimbă, competența lingvistică.*

Introducere

Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca (UMFIH) pune la dispoziția unui număr semnificativ de studenți internaționali un program de studiu în limbi străine (franceză sau engleză), pe o durată de cinci până la șase ani, în funcție de specialitatea aleasă. Potrivit datelor oficiale, în ianuarie 2025, 1777 de studenți își desfășurau studiile în limba franceză¹. Predarea limbii române ca limbă străină (RLS) în contexte academice plurilingve ridică provocări specifice cadrelor didactice, cum ar fi diversitatea profilurilor lingvistice, culturale, interacțiunea interculturală etc. Studenții francofoni sunt, în foarte multe cazuri, bilingvi, iar în ultimii ani s-a observat creșterea numărului studenților francofoni locutori de spaniolă și italiană, engleză și, mai rar, de germană și portugheză. Pentru etapa preclinică, programa academică prevede cursuri de limba română de la nivel începător până la nivel intermediar, adaptate obiectivelor specifice ale formării medicale, pentru a facilita atât comunicarea cu pacienții, cât și integrarea lor socioculturală și academică în România. În acest context pluricultural și plurilingv, nu doar multicultural și multilingv², didactica RLS pentru filiera francofonă poate și ar trebui, în opinia noastră, să valorifice o abordare pluralistă, respectiv un set de principii pedagogice care construiesc competențe plurilingve și interculturale prin tratarea simultană, comparată și integrată a mai multor limbi și culturi, respectiv intercomprehensiunea în limbi romanice (ICLR). Studiile de specialitate evidențiază potențialul și eficiența acestei abordări în facilitarea achiziției lingvistice prin activarea transferului interlingvistic și a strategiilor metalingvistice, iar studenții francofoni își pot folosi capitalul lingvistic și cultural deja disponibil pentru a interacționa și a-și dezvolta repertoriul³. Dar, resursele educaționale disponibile pentru RLS în ICLR sunt puțin numeroase și

¹ Din totalul de 3312 de studenți străini la cele trei facultăți ale UMFIH. Majoritatea provin din spațiul francofon, în special din Franța (1484 de studenți) și Tunisia (178 de studenți) (Raport privind starea universității, ianuarie 2024, ianuarie 2025, 57, 61, 65, 72–73).

² cf. CV 2021, 30–31.

³ Un experiment în acest sens, la nivelul pre-A1, s-a desfășurat cu succes în cadrul seminarului de integrare a studenților internaționali în cadrul *Săptămânii de orientare*, organizat de UMFIH în septembrie 2022, cf. Neamț *et. al.*, 2022.

constituie obiectul unor cursuri dedicate exclusiv ICLR¹, și acestea prea puțin numeroase la ora actuală în România, în condițiile în care cadrele didactice trebuie să urmeze cursuri de formare în ICLR². Mai mult, această abordare presupune ca profesorii să dețină competențe lingvistice avansate în mai multe limbi romanice, ceea ce constituie o cerință nerealistă în majoritatea contextelor instituționale. Studiul de față abordează absența resurselor didactice (complementare) în ICLR și lipsa competenței multilingve a cadrelor didactice și propune o cercetare bazată pe valorificarea inteligenței artificiale (IA) pentru generarea de conținut didactic. Demonstrăm fezabilitatea și utilitatea acestei metode prin crearea unui scenariu didactic pentru nivelul A1+.

Dacă principiile ICLR permit valorificarea competențelor lingvistice în limbi romanice prin apelul la analogii lexicale, transparențe semantice, corespondențe fonologice și morfosintactice, precum și inferențe bazate pe structuri lingvistice comune (cf. Doyé 2005, Meissner *et al.* 2004), atunci acestea trebuie să poată fi deja aplicate încă de la primele etape ale achiziției limbii. Procesele cognitive implicate pot fi mobilizate de la nivelul pre-A1 și A1, mai ales în cazul cursanților plurilingvi (cf. Neamț *et al.* 2022). Totuși, resursele didactice care să integreze ICLR în predarea RLS sunt aproape inexistente sau, dacă există elemente de exploatare a ICLR, acestea apar doar la nivelurile intermediar și avansat de competență lingvistică, astfel încât exploatarea ICLR la nivel începător rămâne limitată. Or, fiecare nivel de competență poate fi operațional în comunicare (cf. Blanche-Benveniste 1997), iar pentru grupe mari de studenți, dozarea sistematică a ICLR în conținuturi predate în fiecare etapă de învățare poate duce la progresia uniformă a interlimbii, așa cum este conceptualizată și descrisă de Platon (Platon 2021, 343-360).

Totodată, ICLR presupune ca profesorul să dețină competențe lingvistice de nivel cel puțin intermediar în minimum două limbi romanice pentru a putea implementa ICLR în predare, dar în realitatea instituțională, puțini profesori de RLS stăpânesc două limbi romanice la un nivel care să permită crearea de materiale didactice în ICLR, cu atât mai puțin toate limbile romanice. Acest fapt duce fie la evitarea ICLR în predarea RLS, fie la aplicarea ei intuitivă și nesistematică, respectiv fără fundamentare în descriptorii de competență specifici (*Cadrul de Referință pentru Abordările Pluraliste ale Limbilor și Culturilor* (CARAP) 2012), *Referențialul de competențe de comunicare plurilingvă în intercomprehensiune* (REFIC) 2019) și fără integrare progresivă și repetitivă în conținuturi. În această situație, inteligența artificială apare ca o opțiune solidă pentru a elabora materiale didactice în IC: IA are capacitatea de a gestiona seturi mari de date și de a corela concepte teoretice cu sarcini concrete de învățare.

---

¹ De exemplu, activitățile în ICLR propuse de Universitatea de Vest din Timișoara, în cadrul proiectului UNITA <https://www.uvt.ro/unita/unita-intercomprehensiune-si-limbi-romanice/>

² Vezi A. M. Radu-Pop, G. Bărdășan, 2021. *Intercomprehensiunea în limbile romanice: considerații privind eficientizarea comunicării în context didactic multilingv și digital*, in „Annals of the West University of Timisoara. Humanities Series”, 59, p. 9-19.

Ne întrebăm deci în ce măsură IA poate compensa lipsa de competențe multilingve ale profesorilor în generarea de materiale didactice care să integreze ICLR. Iar dacă IA poate face acest lucru, ce protocol de lucru cu IA poate asigura alinierea conținutului generat la principiile ICLR și care sunt avantajele și limitele utilizării IA în acest context didactic specific.

Obiective

Studiul își propune în primul rând să demonstreze fezabilitatea aplicării principiilor ICLR la nivelurile A1-A1+ în predarea RLS, prin integrarea sistematică a strategiilor specifice și să dezvolte un protocol reproductibil de lucru cu inteligența artificială (ChatGPT) pentru generarea de materiale didactice în IC în minimum două și maximum cinci limbi romanice, aliniat la descriptorii de competență din REFIC, *Cadrul european comun de referință pentru limbi: Predare, Învățare, Evaluare – Volumul complementar* (CV 2021), EuroComRom și *Descrierea minimală a limbii române* (DM) (Platon et al. 2023), precum și la principiile microlimbii (Platon 2021). În al doilea rând, studiul urmărește crearea unei unități didactice pentru nivelul A1+ cu tema „Mă prezint”, care să acopere cele trei etape ale ICLR (REFIC 2019) și să evalueze calitatea conținutului generat prin intermediul IA. În al treilea rând, urmărim să oferim cadrelor didactice de RLS care nu dețin competențe în toate limbile romanice un instrument eficient pentru integrarea ICLR în practica pedagogică.

Cadru teoretic

Intercomprehenșiunea în limbi romanice este „o formă de comunicare în care fiecare persoană se exprimă în propria limbă și o înțelege pe cea a celuilalt” (Doyé 2005, 7) (trad. n.)¹ și se bazează proximitatea lingvistică, aceasta reprezentând o resursă cognitivă valorificabilă în procesul de achiziție (Blanche-Benveniste 1997, 33-37, Doyé 2005). Dotată cu regularități interlingvistice, dar și cu particularități în funcție de limbă, IC poate fi integrată în diverse moduri în predarea limbilor străine, dar toate metodele urmăresc același obiective: „– să permită accesul la înțelegerea enunțurilor în limbile învățate; – să achiziționeze o competență metalingvistică, transferabilă (cel puțin parțial) la cât mai multe enunțuri în limbi necunoscute: la cursant se va fi instalat procesul de eliminare a barierelor dintre limbi; – să îl stimuleze pe cursant ca, odată stăpân pe competențele de recepție, să dobândească competențe mai globale (recepție și producere, scris și oral) într-o limbă sau alta pe care va dori sau va avea nevoie să o cunoască”. (Escudé & Janin 2010, 97) (trad. n.)². În literatura de specialitate, apropierea

¹ „Une forme de communication dans laquelle chaque personne s’exprime dans sa propre langue et comprend celle de l’autre.” (Doyé 2005, 7).

² „– permettre d’entrer dans la compréhension des énoncés dans les langues apprises ; – faire acquérir une compétence métalangagière, transposable (au moins partiellement) au maximum d’énoncés dans des langues non connues : le décloisonnement des langues se sera installé chez l’apprenant ; – inciter l’apprenant, une fois sécurisé par sa maîtrise des compétences de réception, à acquérir des compétences

dintre limbi este încă deseori interpretată ca o sursă de dificultăți, deși activează mecanisme psihologice de transfer lingvistic și inferențe contextuale care funcționează ca avantaje în achiziția limbii-țintă. De exemplu, recunoașterea cuvintelor înrudite facilitează achiziția vocabularului, în special la locutorii limbilor înrudite (Ringbom 2007, 19-28). Astfel, ideea conform căreia limba maternă trebuie lăsată deoparte pentru a evita interferențele și erorile conduce la nevalorificarea potențialului plurilingv al cursanților, la scăderea receptării funcționale a mesajelor în limbi înrudite parțial sau puțin stăpânite. Principiul psihologic aflat la baza ICLR constă în capacitatea locutorilor de a mobiliza resurse anterioare pentru a interpreta (decodifica) informații dintr-un sistem nou, parțial cunoscut sau necunoscut:

„[...] În comunicarea obișnuită, un mesaj este codificat într-un sistem lingvistic cunoscut destinatarului. Atunci când mesajul este codificat într-un sistem care nu îi este familiar, destinatarul recurge la un proces interpretativ fundamental identic cu cel din situația precedentă [...] el trebuie însă să mobilizeze alte resurse cognitive decât în primul caz.” (Doyé 2005, 10) (trad. n.).¹

Resursele cognitive mobilizate includ aptitudini individuale și/sau cunoștințe care furnizează schema de decodare în intercomprehensiune (interpretare): cunoștințe generale (anterioare cunoștințelor lingvistice), culturale, cunoștințe situaționale (despre text), pragmatice (tip de text, reguli), fonologice (echivalențe lb. maternă și alte limbi latine), gramaticale (analogii între structuri gramaticale), lexicale (vocabular internațional și vocabular comun) (Doyé 2005, 14-18). Interpretarea mesajului, deși mai solicitantă cognitiv decât receptarea în limba maternă, se sprijină pe aceleași mecanisme, dar acestea sunt activate prin strategii specifice (Meissner *et al.* 2004, REFIC). Totodată, într-o secvență de comunicare în IC declarată ca atare, indivizii emit ipoteze despre discurs, fie el scris sau oral (orizont de așteptare), dar sunt conștienți de faptul că nu pot înțelege tot ceea ce se comunică.

Central în abordarea IC, conceptul de competență parțială redefineste obiectivele învățării limbilor străine: locutorul nu trebuie să ajungă la o competență uniformă și integrală funcțională pentru fiecare competență lingvistică, ci poate recepta (oral sau scris) și produce limitat, în funcție de nevoie comunicate concrete (Blanche-Benveniste 1997: 6, GDPIE 2016, Beacco & Byram 2007). În contextul ICLR, competența parțială este un obiectiv operațional, care exploatează capitalul lingvistic plural al cursanților (cf. Coste *et al.* 2009). Astfel, abordarea prin ICLR se aliniază la teoria competenței plurilingve ca interacțiune a mai multor competențe, repertoriu dinamic evolutiv, în

---

plus globales (réception et production, écrit et oral) de telle ou telle langue qu'il aura l'envie ou le besoin de connaître.” (Escudé & Janin 2010, 97).

¹ „En communication habituelle, un message est codé dans un système linguistique connu du destinataire. Lorsque le message est codé dans un système qui ne lui est pas familier, le destinataire emploie un processus interprétatif fondamentalement identique à celui du cas précédent [...] il doit exploiter d'autres ressources cognitives que dans le premier”. (Doyé 2005, 10)

continuă transformare, direct proporțional cu evoluția fiecărei interlimbi sau limbi vorbite (cf. CV 2021, GDPIE 2016).

În general, strategiile IC se aplică discursului scris (receptare), la nivelul A2+ sau superior de RLS, dar nu exclud receptarea discursului oral „hibrid” la nivelurile inferioare, (cf. Mărcean, 2019)¹, nici receptarea orală sau scrisă la nivelul pre-A1 (cf. Neamț *et al.* 2022), câtă vreme cadrul didactic folosește strategii specifice. Prin accelerarea receptării discursului scris și conștientizarea strategiilor metalingvistice, ICLR nu înlocuiește învățarea „tradițională” a unei limbi străine, ci facilitează achiziția formală și constituie un instrument valoros pentru cadrele didactice (cf. Degache & Melo 2008). Studii empirice demonstrează eficiența ICLR în receptarea textului scris: expunerea la ICLR

„conduce utilizatorii spre antrenament și – eventual – spre achiziționarea a ceea ce putem numi un «repertoriu de strategii», respectiv o varietate de strategii și de parcursuri din care pot alege și pe care le pot transfera în contexte variate. Dezvoltarea acestei competențe complexe în mai multe limbi înseamnă a te dota cu instrumentele necesare pentru a rezolva aproape orice dificultate de receptare a textului scris.” (Bonvino *et al.*, 2011, 13-14) (trad. n.)².

Pentru textul scris, strategiile IC includ strategii cognitive (generalizare, asociere, clasificare, transfer de cunoștințe, inferențe etc.) (cf. REFIC 2019), strategii lingvistice cu lexic ușor de identificat, sau cele 7 site din proiectul EuroComRo: lexic internațional, lexic panroman (cuvinte cu aceeași rădăcină împrumutate din alte limbi, vocabularul comun, cuvintele „profil”), corespondențe fonetice, grafii și pronunție, descompunerea cuvintelor (rădăcină și afixe, eurofixe (anti-, -al, auto-, -te, -supra-, -aj, -ție, -tate)), sintaxa panromană (toate nivelurile) și morfosintaxa (cf. Meissner *et al.* 2004). La nivelul sintaxei,

„tablourile pentru franceză și română sunt identice pentru cele 9 structuri identificate (notate cu P)) : P1 SN + V(*a fi*) + SN (subst), P2 SN + V (*a fi*) + Adj, P3 SN + V + SN (Ac), P4 SN + V, P5 SN + V + SP, P6 SN + V + SN (Ac) + SP, P7 SN + V + SN (D), P8 SN + V + SN (Ac) + SN (D) și P9 SN + V+ SN (D) + SP.” (Meissner *et al.* 2004, 225-226) (trad. n.)³.

Dar, în funcție de nivel, unele structuri trebuie evitate, de exemplu, la nivelul A1, structurile de la P7 la P9, păstrând-se sintaxa subiect-verb-complement în Acuzativ. O altă strategie constă în compararea elementelor morfosintactice, în funcție

¹ Receptare de discurs oral în franceză și română, consecutiv, în același discurs.

² „It leads the users to train, and—possibly—acquire something we can call a “strategic toolbox”, that is a variety of strategies, of paths to choose among and transfer to various contexts. Developing this complex competence in more than one language means equipping oneself for solving almost any reading issues.” (Bonvino *et al.*, 2011, 13-14).

³ „les tableaux pour le français et le roumain sont identiques pour les 9 structures relevées (notées par P)” (Meissner *et al.* 2004, 225-226).

de nivel: gradele de comparație ale adjectivelor și adverbelor, articolul definit/nedefinit antepus, conjuncții și adverbe, afixe, perfectul compus/simplu, pronume reflexive, imperativ cu pronume, construcții impersonale (Meissner *et al.* 2004, 233-235). Ultima strategie acoperă contextul, respectiv ipotezele privind sensul pe baza contextului semantic și a contextului discursiv (traducerea elementelor opace).

În ceea ce privește decodarea vocabularului, conform statisticilor, europeanul adult deține în medie un vocabular de 4000 de cuvinte internaționale ușor de recunoscut (Doyé, 2005, 18), iar vocabularul panromanice constă în lexicul provenit din latina populară sau cultă, identificabil în majoritatea limbilor romanice, sau în toate, cu forme similare și sens identic:

„Cele aproximativ 500 de cuvinte din lexicul panromanice sunt repartizate în 6 categorii: cuvinte panromanice absolute, 39 de cuvinte care se regăsesc în fiecare vocabular de bază și care constituie nucleul lexical al limbilor romanice (LPA), nucleul panromanice, respectiv cele 108 cuvinte cele mai răspândite (LPN), cele 33 de cuvinte prezente în 8 limbi romanice (LP8), cuvintele păstrate în 7 limbi romanice (LP7), lista suplimentară a vocabularului de bază panromanice, 260 de cuvinte (LPC), împrumuturile din latina cultă, 73 de cuvinte, (LPS) și cuvintele panromanice provenite din limbile germanice, 20 de cuvinte (LPG)”. (Meissner *et al.* 2004, 142) (trad. n)¹.

Studentii francofoni plurilingvi își pot valorifica profilului lingvistic și pot aplica strategii de învățare reflexivă prin strategii cognitive de generalizare, asociere, clasificare, transfer de cunoștințe, inferențe etc., iar prin autoevaluare, pot observa progrese mai rapide, păstrându-și astfel interesul pentru RLS.

Proiecte dedicate ICLR (EuRom4/5 (Bonvino *et al.* 2011), EuroComRom (Meissner *et al.* 2004), platformele Galanet și Miriadi etc.) au demonstrat că vorbitorii de limbi romanice pot atinge o comprehensiune funcțională foarte ridicată în texte scrise fără achiziționare formală prealabilă a limbilor țintă, prin strategii sistematice. CARAP oferă descriptori privind cunoștințele, abilitățile și atitudinile general aplicabile într-o metoda plurilingvă, iar REFIC structurează descriptorii competențelor pe trei nivele de progresie (sensibilizare, antrenament, consolidare). Aceste descrieri teoretice pot oferi un cadru de planificare pentru integrarea ICLR în predarea RLS, câte vreme fiecare nivel este corelat cu un nivel din CECRL și CV, respectiv din referențialul pentru limba română (DM) (Platon *et al.* 2023), abilitatea de a se sprijini pe limbile deja cunoscute putând fi valorificată încă de la nivelurile pre-A1 și A1 ale achiziției formale.

---

¹ „Les quelques 500 mots du lexique panroman sont repartis en 6 catégories : les panromanismes absolus, 39 mots qui se retrouvent dans tous les vocabulaires de base et qui constituent le noyau lexical des langues romanes (LPA), le noyau panroman, soit les 108 mots les plus répandus (LPN), les 33 mots présents dans 8 langues romanes (LP8), les mots qui subsistent dans 7 langues romanes (LP7), la liste complémentaire du vocabulaire de base panroman, 260 mots (LPC), les emprunts au latin savant, 73 mots, (LPS) et les panromanismes issus des langues germaniques, 20 mots (LPG)”. (Meissner *et al.* 200, 142).

Româna prezintă particularități relevante pentru ICLR: conservarea specificului limbii latine, dar și integrarea de influențe slave, maghiare și turcești. Transparența lexicală funcționează relativ dezechilibrat: vocabularul panromanice este decodat de locutorii de română în alte limbi romanice, în special în italiană și spaniolă, dar vocabularul slav al românei duce la structuri opace pentru vorbitorii altor limbi romanice. În numeroase cazuri, inclusiv termenii transparenți nu sunt receptați corect, în lipsa strategiilor ICLR.

În predarea monolingvă a RLS, conceptul de microlimbă (ML) și legătura cu interlimba (IL) sunt cruciale, și considerăm că trebuie aplicate și la integrarea ICLR în predarea formală a RLS. În accepțiunea dezvoltată de Platon (Platon 2021), microlimba se referă la „acele variante lingvistice simplificate în diverse grade, în funcție de IL locutorului nonnativ, și vehiculate de către vorbitorul nativ pentru a asigura succesul comunicării în context exolingv” (Platon 2021, 363), trebuind să fie întotdeauna relativ identică cu IL locutorului nonnativ: „spre deosebire de IL, MI este „corectă” din punct de vedere gramatical, dar mult mai săracă în comparație cu limba naturală”. (Platon 2021, 363). Aceste două concepte corespund nevoii de input simplificat pentru nivelurile A1-A2, și nu numai, prin selectarea atentă a structurilor sintactice, a vocabularului transparent, a structurilor de reiterat etc.

Materialele propuse pentru achiziția RLS sunt în general ancorate în abordări acționale monolingve, fără a exploata capitalul plurilingv al cursanților. Această lacună devine cu atât mai evidentă în contextul în care publicul-țintă este format exclusiv din locutori de limbi înrudite.

Metodologie

Studiul adoptă o abordare de tip *design-based research* (Reeves et al. 2005, 103-106), urmărind proiectarea, dezvoltarea și optimizarea progresivă a unui material didactic (unitate de nivel A1+) printr-un proces repetitiv, fundamentat pe principii teoretice explicite (ICLR, REFIC, 7 site ale EuroComRom, microlimbă) și pe feedback constant privind viabilitatea produsului (identificarea problemei educaționale în contextul studenților francofoni, analiza resurselor, proiectarea soluției IA, dar fără testare la curs și reevaluare).

Unitatea didactică este concepută pentru studenții francofoni ai UMFIH, conform profilului lingvistic tipic (vezi *supra*, *Introducere*) și poate fi integrată în semestrul 1 de studiu.

Am utilizat ChatGPT, versiunea 4, cu abonament, ca instrument de lucru în generarea de conținut pentru selectarea vocabularului transparent, crearea textului pentru sarcina de receptare, generarea sarcinilor pentru fiecare etapă a ICLR, producerea imaginilor pentru o sarcină. ChatGPT poate accesa și prelucra vaste cantități de date despre limbile romanice și poate accesa și lucra simultan cu reguli complexe de generare de conținut: transparență lexicală, nivel lingvistic (CV și DM), sintaxă panromanice și vocabular internațional, panromanice, eurofixe. Cu toate acestea,

calitatea output-urilor este direct proporțională cu calitatea și detalierea comezilor, precum și de validarea din partea factorului uman.

Crearea unității didactice s-a desfășurat în șapte etape:

1. Fundamentare teoretică.

Am verificat dacă ChatGPT dispune de cunoștințe despre ICLR, REFIC, EuroComRom. Am furnizat documente suplimentare, respectiv DM și un articol despre ICLR la nivelul pre-A1 (Neamț *et al.* 2022). Am testat și validat înțelegerea și folosirea conceptelor cheie de transparență lexicală, lexic panroman, vocabular internațional, eurofixe.

2. Selectarea vocabularului transparent¹

Am creat și aplicat comenzi pentru crearea de liste tabelare de substantive 80-100% transparente în cele 5 limbi romanice. Tabelele au fost organizate conform ordinii cuvânt în limba română, tip lexical, etimon, nivel în DM, traduceri în celelalte limbi romanice. Output-urile au fost filtrate progresiv prin eliminarea majorității cuvintelor opace sau peste nivelul A1-A2². Am creat comenzi pentru indicarea prin culori a domeniilor semantice: mediu universitar, oraș/activități/societate, timp, vreme. Au fost necesare repetări multiple pentru a obține un output conform input-ului. Urmând aceleași indicații, ChatGPT a creat tabele pentru verbe, cu precizarea suplimentară „pentru domeniile identificate la substantive”, adjective, cu comanda suplimentară „pentru calități, aspect fizic, culori”, pronume personale, numerae.

3. Crearea textului pentru receptare

S-au folosit comenzi incrementale³ pentru un output de nivel A1-A2 exclusiv pe baza vocabularului validat. Cerințele au fost foarte detaliate: sintaxă panromană (subiect-verb-complement în Ac), verbe la indicativ prezent și sporadic forme de perfect compus, evitarea genitivului/dativului, evitarea verbului *a-i plăcea* etc⁴. Au fost necesare repetări multiple pentru a obține un text coerent și apropiat de comunicarea naturală (vezi anexa 5).

4. Verificarea, modificarea și validarea textului

¹ S-a încercat într-o primă etapă un procedeu de creare de text, fără creare de liste de cuvinte. Output-ul nu a fost conform niciunui principiu didactic al RLS sau ICLR.

² Informațiile la care are acces ChatGPT pentru nivelurile de competență în limba română nu sunt fiabile. După furnizarea materialului suplimentar, fiabilitatea crește, dar exclusiv o comandă foarte specifică duce la output-ul așteptat („Bazează-te pe paginile 11-30, 31-50, ignoră restul.”).

³ În sensul de interacțiune graduală, prin care se construiește o comandă/o sarcină complexă pas cu pas, prin adăugiri de cerințe și detalii, opusă unei comenzi „monolitice”.

⁴ „Creează un text de nivel A1-A2, cu toate cuvintele din tabele, verifică nivelul în referențial, poți adăuga doar 5 cuvinte care depășesc nivelul; folosește verbe la prezent și ocazional la perfect compus, folosește de preferință pers. 1, dar poți pune și alte persoane; nu folosi nicio formă de dativ sau genitiv; textul va fi o descriere, un student/o studentă la UMF vorbește despre origine, studii, campus, oraș, activități, vreme, tot ce ai la domeniile din tabelul cu substantive; creează un text natural, nu artificial; numără cuvintele din toate tabelele și verifică să fie toate în text; înlocuiește verbul *a-i plăcea* cu alt verb (*a adora viața la Cluj*), adaugă verbul *a se simți*; pune în ordine cronologică informațiile și aplică pașii anteriori; încarcă documentul final.”

Textul a fost validat prin raportarea la DM de către agentul uman. S-au efectuat modificări pentru a obține consistență cronologică, s-au adăugat informații contextuale, s-au eliminat cuvinte și structuri problematice pentru nivel (conjunctiv, genitiv, dativ).

5. Generarea unității didactice

ChatGPT a creat sarcini aliniate la etapele ICLR corelate cu obiectivele ICLR, fără comenzi specifice, pentru sensibilizare (activarea cunoștințelor pasive, identificarea asemănărilor între limbi romanice prin asociere de cuvinte, alegere adevărat/fals pentru înțelegerea globală, identificare de similarități, familii lexicale, identificare de imagini), antrenament (dezvoltarea strategiilor de decodare și deducere pe baza regulilor și analogiilor prin completare de spații libere, sinonime/antonyme, transformări morfologice, identificare de afixe, conjugări ghidate), perfecționare (consolidarea înțelegerii și folosirea activă, aplicarea regulilor în contexte controlate prin reconstituire cronologică, identificare de sufixe, alegere multiplă, reconstrucție, producere scrisă ghidată).

6. Generarea imaginilor

Au fost necesare comenzi repetitive detaliate pentru imagini ilustrative (stil, conținut, notare, claritate)

7. Validarea sarcinilor

S-au verificat relevanța față de obiective, dificultatea progresivă, claritatea cerințelor și s-au făcut modificări în formularea cerințelor, formularea distractorilor, diversificarea tipurilor de itemi, respectarea cronologiei itemilor, previzibilitatea răspunsurilor etc.

Criterii de validare a conținutului generat

Fiecare element produs de ChatGPT a fost evaluat și validat conform unui set strict de criterii. Pentru vocabular, criteriile au inclus transparența $\geq 80\%$ în toate cele 5 limbi, prezența în DM la nivelul A1 sau A2, posibilitatea de aplicare a strategiilor ICLR (eurofixe, corespondențe grafice). Relevanța pentru tema aleasă a fost validată exclusiv de către agentul uman. Pentru text, ChatGPT a trebuit să respecte nivelul A1, cu unele elemente de A2 conform DM, sintaxa panromană (structuri P1-P6 din Meissner *et al.* 2004), naturalețe și coerență narativă, absența structurilor opace (genitiv, dativ, conjunctiv), cu excepția cuvintelor relativ opace alese de către agentul uman în scopul dezvoltării capacității de a opera inferențe contextuale. Pentru sarcini, criteriile au cerut IA declararea obiectivelor și alinierea la etapele ICLR și la obiectivele declarate (vezi anexa 6), dificultatea progresivă, claritatea cerințelor, fezabilitate de către public adult, francofon.

Limite metodologice

Unitatea didactică nu a fost încă testată cu studenții, iar validarea s-a bazat exclusiv pe competențele didactice și lingvistice ale autorului¹, în conformitate cu referințele teoretice indicate. O etapă de testare cu feedback de la cursanți este necesară pentru a măsura înțelegerea efectivă a textului, dificultatea sarcinilor, timpul necesar și eficiența în aplicarea strategiilor ICLR. Eficiența ChatGPT este direct proporțională cu precizia comenzilor.

Aportul inteligenței artificiale: avantaje, limitări și recomandări

ChatGPT poate genera, compara și valida vocabular în cele cinci limbi romanice fără a necesita competențe umane native în fiecare limbă, eliminând principala barieră în adoptarea ICLR de către profesorii de RLS care stăpânesc doar una sau două limbi romanice. IA poate procesa și aplica simultan reguli complexe (nivel CECRL și DM, transparență lexicală, eurofixe, sintaxă panromanică) într-un timp semnificativ mai scurt decât munca manuală. În cazul nostru, crearea tabelelor de vocabular transparent pentru 5 limbi a durat aproximativ 3 ore cu IA, față de 8-10 ore estimate pentru procesare manuală. Posibilitatea de a genera, testa și reface multiple formulări, exerciții sau secvențe didactice în câteva minute sprijină ajustarea progresivă a conținutului. Capacitatea de a genera imagini conform specificațiilor reprezintă un avantaj major, eliminând necesitatea achiziționării de bănci de imagini sau a competențelor de design grafic.

ChatGPT nu poate genera singur un text (natural) pentru nivelurile A1-A2. Toate versiunile inițiale de text au fost inadecvate: prea scurte, artificiale, cu structuri gramaticale nerecomandate sau cu vocabular peste nivel (anexele 3 și 4). Intervenția umană pentru restructurare majoră a fost necesară în fiecare caz. ChatGPT pierde informație din memoria de lucru, respectiv tabelele și listele generate, după câteva interacțiuni, necesitând reîncărcarea și reformularea constantă a comenzilor. IA nu poate evalua critic propriul output. Fiecare element generat (vocabular, text, exerciții) a necesitat verificare riguroasă cu referențialele (DM, REFIC, EuroComRom) și ajustări multiple. Asistentul IA este dependent în mod critic de calitatea comenzilor, astfel încât cele vagi sau incomplete duc la rezultate inutilizabile. Formularea corectă a instrucțiunilor presupune cunoașterea aprofundată a DM și a didacticii RLS.

În evaluarea rezultatelor, putem aprecia ca output-uri bune selecția vocabularului transparent, organizarea comparativă, identificarea afixelor și a familiilor lexicale, generarea unor anumite tipuri de sarcini (asociere, adevărat/fals, completare, alegere multiplă, potrivire de text și imagine, continuare de fraze etc.). Output-urile de calitate medie includ asocierea unor sarcini cu obiectivele declarate. Intervenția umană esențială se află la nivelul textului pentru receptare, echilibrarea dificultății exercițiilor, formularea cerințelor și a tipului de sarcină specifice RLS.

---

¹ Nivelul nostru de competență lingvistică pentru franceză și spaniolă este C2, respectiv B2 pentru italiană și C1 pentru engleză.

În ceea ce privește timpul de realizare, folosind IA, am avut nevoie de 10 ore de experimentare. După consolidarea protocolului, estimăm că timpul se reduce semnificativ, la 2-3 ore maximum, în funcție de viteza IA. Estimăm timpul de creare a unității didactice fără IA la cel puțin dublu.

Protocolul de lucru cu IA pe care îl recomandăm se bazează pe cinci principii generale: ancorare teoretică riguroasă înainte de a cere orice conținut, etape progresive de perfecționare (de la liste la text, nu direct la text), validare în fiecare etapă înainte de a avansa, comenzi extrem de specifice (nivel, constrângeri, exemple), intervenție umană constantă (IA este asistent, nu creator autonom). Profesorii de RLS care doresc să utilizeze IA în crearea de materiale ICLR se pot baza pe principiile teoretice ale ICLR (REFIC, EuroComRom) identificate de IA, chiar dacă stăpânesc limitat o altă limbă romanică, dar trebuie să stăpânească descriptorii pentru nivelul RLS, precum și principiile microlimbii. Listele de vocabular pot fi testate cerând IA să justifice alegerile (etimon, variante în toate limbile), pentru a verifica în ce măsură sunt corecte și/sau transparente. Comenzile funcționale trebuie salvate separat, pentru a fi reutilizate. Validarea rezultatelor oferite de IA trebuie obligatoriu raportată la DM și REFIC.

Concluzii

Acest studiu a investigat posibilitatea integrării intercomprehenșunii în limbi romanice în predarea limbii române ca limbă străină de la nivelul A1, exploatând inteligența artificială pentru a compensa limitarea competențelor în multiple limbi romanice din partea cadrelor didactice. Prin dezvoltarea unui protocol de lucru cu ChatGPT și crearea unei unități didactice, am demonstrat fezabilitatea acestei abordări, identificând atât potențialul, cât și limitele IA în acest context specific.

Principiile transparenței lexicale, corespondențelor morfosintactice și inferenței contextuale pot fi valorificate sistematic încă din primele etape ale achiziției lingvistice. Protocolul de lucru propus este funcțional și repetabil, asigurând alinierea la referențialele specifice ICLR și RLS. IA este eficient în selectarea de vocabular transparent și crearea de sarcini, cu intervenție umană repetată, dar sensibil mai puțin fiabil în crearea de text. Prin acest protocol, oferim cadrelor didactice un instrument viabil pentru integrarea ICLR în predarea RLS, reducând semnificativ timpul necesar producerii de materiale, atât pentru cadrele didactice cu competențe lingvistice avansate în mai multe limbi romanice, cât și celor cu competențe multilingve limitate. Rezultatele studiului sugerează că ICLR poate și ar trebui integrată sistematic în materialele RLS pentru studenți plurilingvi, începând cu nivelul A1, prin sarcini recurente care acoperă cele trei etape (sensibilizare, antrenament, consolidare). Această integrare necesită formarea profesorilor în principiile ICLR și în utilizarea eficientă a IA.

Studiul deschide mai multe piste de investigație: comparație experimentală între cursanți care beneficiază de ICLR sistematică și cei care urmează doar abordări acționale monolingve, dezvoltarea de comenzi standardizate și de ghiduri pentru

profesori, pentru a facilita adoptarea metodei, explorarea altor modele de IA (Claude, Gemini) și a capacităților lor specifice de asistență în generarea de conținut didactic specializat.

Referințe bibliografice

- Beacco, J.-C. et al. 2016. *Guide pour le développement et la mise en œuvre de curriculums pour une éducation plurilingue et interculturelle*. Strasbourg : Conseil de l'Europe (GDEPI).
- Beacco, J.-C., Byram, M. 2007. *De la diversité linguistique à l'éducation plurilingue. Guide pour l'élaboration des politiques linguistiques éducatives en Europe*. Strasbourg : Conseil de l'Europe.
- Blanche-Benveniste, C., Valli, A. (Éds.). 1997. *L'intercompréhension : le cas des langues romanes. Le Français dans le monde. Recherches et applications*, nr. 22, p. 33-37
- Bonvino, E. et al. 2011. *EuRom5 : Lire et comprendre 5 langues romanes*. Milano : Hoepli.
- Bonvino, E., et al. 2018. Observing Strategies in Intercomprehension Reading. Some Clues for Assessment in Plurilingual Settings. *Frontiers in Communication*. Sec. Psychology of Language, vol. 3 | <https://doi.org/10.3389/fcomm.2018.00029>, ultima accesare la 14 noiembrie 2025.
- Candelier, M. et al. 2012. *Le CARAP : Un Cadre de Référence pour les Approches Plurielles des Langues et des Cultures. Compétences et ressources*. Strasbourg : Conseil de l'Europe.
- Conseil de l'Europe. 2001. *Cadre européen commun de référence pour les langues : Apprendre, Enseigner, Évaluer* (CECR). Strasbourg : Unité des Politiques linguistiques. www.coe.int/lang-CECR
- Conseil de l'Europe. 2021. *Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer – Volume complémentaire*. Strasbourg : Conseil de l'Europe. www.coe.int/lang-cecr
- Coste, D. et al. 2009. *Plurilingual and Pluricultural Competence : with a Foreword and Complementary Bibliography*. Strasbourg : Council of Europe.
- De Carlo, M., Anquetil, M. 2019. *Référentiel de compétences de communication plurilingue en intercompréhension (REFIC)*. EL. LE, vol. 8, nr. 1.
- De Carlo, M., et al. 2015. *Référentiel de compétences en didactique de l'intercompréhension (REFIDIC)* (espagnol, italien, roumain, catalan, anglais). Lyon : APICAD. <https://www.miriadi.net/refdic>, ultima accesare la 14 noiembrie 2025
- Doyé, Peter. 2005. *L'intercompréhension. Guide pour l'élaboration des politiques linguistiques éducatives en Europe - De la diversité linguistique à l'éducation plurilingue, Étude de référence*. Strasbourg : Conseil de l'Europe.
- Escudé, P., Janin, P. 2010. *Le point sur l'intercompréhension, clé du plurilinguisme*. Paris : CLE International.
- Mărcean, Nora-Sabina. 2019. *Intercompréhension écrite et traduction : apprendre le roumain comme langue étrangère dans le projet ARTLINGO. Étude de cas. (II)* in „Lingua. Language and Culture”, XVIII, no. 2/2019 New Series, Cluj-Napoca, 2019, p. 145-164.
- Meissner, F.-J. et al. 2004. *EuroComRom – Les sept tamis : lire les langues romanes dès le départ. Avec une introduction à la didactique de l'eurocompréhension*. Aachen: Shaker.
- Neamț, N.-S., et al. 2022. *Intercompréhension en langue romanes : enseigner le roumain langue étrangère aux étudiants en pharmacie*, in Ursa, O., Mureșan, O. (coord.), *Actualități în predarea limbilor moderne în context medical*. Cluj-Napoca: Editura Medicală Universitară „Iuliu-Hațieganu”.
- Platon, E. et al. 2023. *Descrierea minimală a limbii române (DM)*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Platon, Elena. 2021. *Româna ca limbă străină (RLS). Elemente de metadidactică*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, p. 191-213.
- Radu-Pop, A. M., Bărdășan, G. 2021. *Intercomprehensiunea în limbile romanice: considerații privind eficientizarea comunicării în context didactic multilingv și digital*, in „Annals of the West University of Timișoara. Humanities Series”, 59, p. 9-19.

- Reeves, T. C. et al. 2005. Design research: *A socially responsible approach to instructional technology research in higher education* in „Journal of Computing in Higher Education”, 16(2), p. 97-116. doi:10.1007/BF02961476, ultima accesare la 14 noiembrie 2025
- Ringbom, Hakan. 2007. *Cross-linguistic Similarity in Foreign Language Learning*. Clevedon: Multilingual Matters.

Webografie

- EuRom4: <http://www.eurom5.com/p/chiamo-fr/lastoria>
- EuRom5: <http://www.eurom5.com/bienvenue>
- EuRom5 - Intercompréhension: <http://www.eurom5.com/p/chiamo-fr/intercomprehension>
- Miriadi: <https://www.miriadi.net/qu-est-ce-que-miriadi>
- UNITA - Intercompréhension și limbi romanice (UVT): <https://www.uvt.ro/unita/unita-intercomprehension-si-limbi-romanice/>

Sigle

- CARAP : Le CARAP : *Un Cadre de Référence pour les Approches Plurielles des Langues et des Cultures. Compétences et ressources.*
- CECRL: *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare.*
- CV : *Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer – Volume complémentaire.*
- DM: *Descrierea minimală a limbii române.*
- GDEPI : *Guide pour le développement et la mise en œuvre de curriculums pour une éducation plurilingue et interculturelle.*
- IA: inteligență artificială.
- IC: intercompréhension în limbi înrudite.
- ICLR: intercompréhension în limbi romanice.
- IL: interlimbă.
- ML: microlimbă.
- REFIC : *Référentiel de compétences de communication plurilingue en intercompréhension.*
- REFIDIC : *Référentiel de compétences en didactique de l'intercompréhension*

Anexa 1: listă tabelară pentru câteva substantive.

Vocabular A1 ICLR transparent: mediu universitar; oras, activități, societate; timp; vreme;

Nr.	Română	Tip lexical	Etimon (origine)	Referential	Franceză	Italiană	Spaniolă	Portugheză
1.	student	international	studens (lat. cultă) via fr.	A1	étudiant	studente	estudiante	estudiante
2.	farmacie	internațional	pharmacia (gr.)	A1	pharmacie	farmacia	farmacia	farmácia
3.	clinică	internațional	kliniké (gr.)	A2	clinique	clínica	clínica	clínica
4.	spital	panroman	hospitalia (lat. pop.)	A1	hôpital	ospedale	hospital	hospital
5.	program	international	programma (gr./lat. cultă)	A1	programme	programma	programa	programa
6.	document	international	documentum (lat. cultă)	A2	document	documento	documento	documento
7.	secretariat	international	secretariatus (lat. cultă)	-	secrétariat	segreteria	secretaria	secretaria
8.	informație	international	informatio (lat. cultă)	-	information	informazione	información	informação
9.	medic	international	medicus (lat. cultă)	A1	médecin	medico	médico	médico
10.	laborator	international	laboratorium (lat. cultă)	-	laboratoire	laboratorio	laboratorio	laboratório

Anexa 2: lista cuvintelor.

Adjective (17): activ, amuzant, atent, calm, cultural, elegant, interesant, modern, normal, optimist, original, ospitalier, popular, simpatic, social, special, superb.

Adverbe (8): bine, ieri, rar, lent, rapid, aseară, mâine, azi.

Numerale (9): unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, nouă, o mie.

Substantive (42): student, farma[cie], clinică, spital, program, docu[ment], secretariat, informa[ție], medic, laborator, facul[tate], universi[tate], profesor, bibliotecă, special[ist], coleg, persoană, eveniment, adresă, restaurant, telefon, terasă, club, teatru, operă, cafea, parc, limbă, sta[ție], aparta[ment], cali[tate], tur[ist], activi[tate], fami[lie], seară, oră, an, noapte, temperatură, soare, climă, de ce?, pentru că.

Verbe (14): a comunica, a studia, a imagina, a vizita, a organiza, a exista, a prefera, a participa, a termina, a ploua, a colabora, a invita, a accepta, a controla.

Anexa 3: text creat de ChatGPT, varianta 1.

Mă numesc Clara. Sunt studen[tă] la universi[tate], la Facul[tate]a de Medicină din Cluj. Eu vin din Franța. Acum locuiesc în Cluj, într-un aparta[ment] mic, aproape de universi[tate]. Am o colegă simpatică. Ea este din Spania. Noi avem un program interesant.

În fiecare zi, mergem la laborato[r], la bibliotecă și la cursuri. Profe[sor]ii sunt atenți și cultura[li]. Noi studiem, colaborăm și comunicăm. Am termina[t] primul

docu[ment] pentru un proiect despre clima. Am parti[cipat] la o activi[tate] despre clima și sănătate. A fost interesant.

După cursuri, merg la res[taurant], la cafea sau la parc. Ieri am vi[zitat] opera din oraș. Orașul este modern, social și elegant. Clima este bună. Aseară a plo[u]at, dar azi este soare. Îmi place Clujul. Este un oraș activ, cu multe opțiuni. Eu sunt activă și optimistă. Îmi place să fiu originală și atentă. Rar am timp liber, dar când am, merg cu colegii la club sau la teatru. Avem o vie[ț]e socială frumoasă.

Anexa 4: text creat de ChatGPT, varianta 6

Numele meu este Carla. Sunt studentă la universitate, la facultatea de medicină. Am un apartament mic cu două camere. Apartamentul este pe o stație aproape de clinică. Am colegi simpatici și activi. Profesorii sunt ospitalieri și comunică bine.

Azi, am cursuri la laborator și la spital. Aseară, am participat la un eveniment cultural cu colegii. A fost interesant. Ieri, am terminat un program de studii despre temperatură și climă. Medicii au prezentat informații utile.

Azi, beau o cafea la terasă sau la restaurant. Măine, vizitez biblioteca. Îmi place să studiez într-un loc calm. A studia este important. Particip cu colegii la activități sociale și culturale.

Profesorul meu a organizat un club de limbă. Comunicăm în limba română și colaborăm bine. Am controlat un document cu un specialist. Am acceptat invitația la teatru și la operă. A fost o seară super.

În parc, văd soare, persoane și copii. Răspund la telefon și afirm: „Este o zi optimistă!”. Nu plouă, este temperatură bună. Când plouă, stau în apartament și citesc pe internet.

Am o familie modernă. Locuiesc în alt an, dar comunic zilnic. Întreb: „De ce?” și primesc răspuns: „Pentru că viața este amuzantă, elegantă și cool!”

A prefera un stil de viață normal și calm este important. A organiza timpul este util. A controla emoțiile este dificil, dar a imagina lucruri pozitive ajută.

Unu, doi, trei colegi sunt în programul meu. Am patru profesori. Cinci activități pe săptămână. Șapte zile pline. O mie de idei!

Anexa 5: textul final, după intervenție.

Numele meu este Carla, sunt italiancă. Sunt studentă la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, la Facultatea de Medicină. Am un apartament cu două camere. Apartamentul este situat la o stație de clinică și UMF. Am colegi simpatici și activi. Profesorii sunt ospitalieri și comunică bine în franceză.

A fost interesant. Ieri, de la ora unu la ora cinci am terminat un program de studii despre temperatură și climă și cum influențează pacienții. Medicii au prezentat informații și documente utile și am discutat cu un specialist. Seara am participat la un eveniment cultural cu colegii. Am acceptat o invitație la teatru și la operă. A fost o seară super.

Azi, am cursuri teoretice la laborator și cursuri practice la spital. Când termin cursurile, beau o cafea la terasă sau la restaurant. Măine, vizitez biblioteca. Prefer studiul într-un loc calm. A studia este important. În week-end, particip cu colegii la activități sociale și culturale. Profesorul meu organizează un club de limbă. Comunicăm în limba română și colaborăm bine.

Luni nu am ore și fac o escapadă în parc. În parc, văd soare, persoane simpatice, elegante, nu plouă, este temperatură bună. Luni, când plouă, sunt în apartament și navighez pe internet.

Am o familie modernă. Ei sunt în Italia, dar comunicăm tot timpul. Mama mea sună la telefon : „Ce faci? Cum ești?” Eu răspund : „Sunt superbine!” Mama este curioasă: „De ce?” și eu răspund invariabil: „ Pentru că viața este amuzantă, elegantă și cool! Este o zi optimistă!”. Este un ritual, este ritualul nostru la telefon.

La Cluj, eu prefer un stil de viață normal și calm. Organizez bine timpul, este util. Ocazional, există situații dezagreabile și a controla emoțiile este dificil, dar a imagina emoții pozitive este bine. În plus aici, la Cluj, am trei colegi extraordinari, patru profesori preferați, cinci activități academice pe zi, două activități culturale în weekend, o distracție la restaurant pe săptămână, în concluzie, șapte zile pline. O mie de idei!

Anexa 6: unitatea didactică.

 Sarcină didactică integrată ICLR – nivel A1

Tema : Mă prezint / Identitate personală

Limbi implicate: Română – Franceză

 SENSIBILIZARE : obiective

Receptarea globală și selectivă a unui text simplu în limba română (descriere personală).

Observarea asemănărilor lexicale și structurale între română și franceză.

Exercițiul 1 – Asociază fiecare cuvânt în română cu echivalentul său transparent în franceză.

Română	Franceză	
document	a. spécial	...
temperatură	b. université	...
cultural	c. document	...
universitate	d. température	...
special	e. culturel	...
activitate	f. activité	...
elegant	g. élégant	...
popular	h. populaire	...

Română	Franceză	
informație	i. information	...
laborator	j. laboratoire	...

Exercițiul 2 – Decide dacă afirmațiile sunt A (adevărate) sau F (false) și notează în coloana liberă.

1....	Carla are un apartament într-un cartier liniștit.
2. ...	Ea participă la un program despre biologie moleculară.
3. ...	La UMF, colegii sunt dinamici și politicoși.
4. ...	Seara, Carla face escapade în natură.
5. ...	Profesorii comunică bine în limba franceză.

Exercițiul 3 – Subliniază cuvintele din listă similare cu cuvinte din franceză: restaurant, prieten, activitate, parc, ora, casă, familie, spital, special, internet, ou, elegant, activ, agendă, club.

Exercițiul 4 – Grupează cuvintele în cupluri de familii lexice.

1. student	1.g	a. documentar
2. cultural		b. facultativ
3. informație		c. popularitate
4. social		d. cultură
5. telefon		e. societate
6. activitate		f. telefonic
7. document		g. studii
8. specialist		h. informativ
9. facultate		i. activ
10. popular		j. special

Exercițiul 5 – Pentru fiecare afirmație, selectează imaginea corespunzătoare.

Carla bea o cafea la restaurant. 1a 1b	2. Studenții comunică la clubul de limbă 2a 2b

3. Carla vizitează biblioteca. 3a 3b	4. În parc este soare și temperatura este excelentă. 4a 4b
5. Carla participă la un eveniment cultural. 5a 5b	

 ANTRENAMENT: obiective

Recunoașterea vocabularului transparent prin **activarea competenței receptive** în contexte ușor modificate.

Consolidarea **înțelegerii sensului global** prin alegerea **cuvântului potrivit** într-un context similar celui cunoscut.

Consolidarea vocabularului prin **recunoașterea antonimelor și sinonimelor transparente** în limbi romanice, în special română–franceză.

Exercițiul 1 – Completează fiecare propoziție cu varianta adecvată din listă. Atenție: există un antonim eronat.

Carla nu servește o cafea, ci o _____.	enervante
Atmosfera nu este calmă, este _____.	inutile
Temperatura nu este agreabilă, pentru că este _____.	plouă
Evenimentul nu este cultural, este _____.	sportiv
Nu sunt persoane simpatice, ci persoane _____.	salată de crudități
În parc nu este soare, pentru că _____.	stresantă
Nu sunt documente utile, ci documente _____.	vânt

Exercițiul 2 – Alege varianta cu un sens aproximativ identic pentru segmentul subliniat.

1. Carla are <u>colegi simpatici</u> . a) frumoși. b) prietenoși. c) amabili.	5. Carla preferă un stil de viață <u>calm</u> . a) relaxat b) energic c) sportiv.
2. A fost o seară <u>super</u> . a) extraordinară. b) slabă. c) simplă.	6. A terminat un <u>program</u> de studii. a) proiect b) curriculum c) o reuniune.

3. Carla a participat la un <u>eveniment cultural</u> . a) o activitate socială. b) un spectacol artistic. c) o plimbare.	7. Carla bea cafea la <u>terasă</u> . a) apartament. b) parc. c) restaurant în aer liber.
4. Profesorul organizează un <u>club</u> de limbă. a) curs b) atelier c) bibliotecă.	8. Carla vizitează <u>biblioteca</u> . a) librăria. b) spațiul de studiu. c) cantina.

Exercițiul 3 – Notează varianta corectă pentru verbele *a fi* și *a avea* la prezent.

1. Carla .... studentă la UMF. a) este b) sunt c) ești	6. Profesorii ... ospitalieri. a) suntem b) este c) sunt
2. Eu ... o familie modernă. a) avem b) ai c) am	7. Voi ... cursuri azi? a) aveți b) avem c) ai
3. Noi ... colegi activi. a) suntem b) este c) ești	8. El ... o idee bună. a) are b) avem c) sunteți
4. Tu ... un apartament? a) am b) ai c) sunt	9. Eu ... în parc. a) suntem b) sunt c) ești
5. Ei ... în Italia. a) este b) sunt c) ești	10. Tu ... o zi calmă? a) ai b) are c) sunt

PERFECȚIONARE: obiective

Dezvoltarea competenței lexicale prin observarea regularităților morfologice specifice limbilor romanice.

Consolidarea strategiilor morfologice în procesul de intercomprehensiune, prin deducerea formei corecte.

Fixarea corespondenței dintre radical și sufix în română, în baza analogiilor romanice.

Consolidarea recunoașterii timpilor verbali de bază (prezent și perfect compus), cu indici temporali clari (azi, ieri, mâine, seara, în weekend etc.), într-un context narativ.

Activarea și reutilizarea vocabularului transparent din câmpuri semantice familiare (universitate, activități, locuri, persoane, evenimente) în contexte funcționale.

Exercițiul 1 – Din text, identifică regula pentru verbe și creează forma de prezent sau perfect compus.

1. Eu ..... la Universitatea de Medicină. (*a studia*)

2. Carla și cu mine ..... un apartament. (*a avea*)
3. Profesorii ..... bine cu studenții. (*a comunica*)
4. Ieri noi ..... la un eveniment cultural. (*a participa*)
5. Măine eu ..... biblioteca. (*a vizita*)
6. Tu ..... curajos și optimist. (*a fi*)
7. Luni noi nu ..... cursuri. (*a avea*)
8. Eu ..... o cafea la terasă. (*a bea*)
9. Colegii ..... o prezentare despre climă. (*a organiza*)
10. Noi ..... activități culturale în weekend. (*a prefera*)

Exercițiul 2 – Completează cu terminația corectă substantivele feminine. Ai o listă de terminații: *-tate, -ție, -ie, -are, -iune, -eție, -iță, -at, -ară*. Poți crea singur un cuvânt nou?

universi... →	farmac... →	informa... →
staț... →	facul... →	explica... →
sta... →	discu... →	invita... →
speciali... →	anatom... →	doctor... →
reg... →	celebri... →	ortoped... →
profes... →	investiga... →	anestez... →
conserv... →	activi... →	opin... →
prezent... →	act... →	.....

Exercițiul 3 – Stabilește ordinea cronologică pentru afirmațiile de la 1 la 10.

7									

1. La 17h, după cursuri, vizitez biblioteca și studiez la anatomie.
2. Dimineața, studiez în laborator și lucrez cu un profesor.
3. Seara, particip la o aniversare cool în club cu colegii.
4. Profesorul prezintă un document interesant.
5. Măine, organizez o activitate socială cu colegii.
6. În weekend, prefer o plimbare în parc, când este soare.
7. Ieri, am văzut un spectacol la teatru.
8. În pauza de cursuri, beau o cafea la cantină și vorbesc cu o colegă.
9. Azi e vineri, merg la facultate cu colegii mei.
10. A fost o experiență culturală elegantă și specială.

Exercițiul 4 – Creează un text scurt, de 60 de cuvinte, după modelul din text. Specifică cine ești, de unde, ce faci la Cluj, cu cine, cum este aici.